

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม

A DEVELOPMENT OF SCHOOL ADMINISTRATION MODEL THAT PROMOTES
PHYSICAL AND PSYCHOSOCIAL WELL-BEING OF
BAN NONG PHAI LOM SCHOOL

สันติ สิงหาพรหม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้กรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประเด็นที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม และ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา (Research: R1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาคณะทำงาน โดยใช้แบบบันทึกการประชุมและแบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ (Research: R2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น โดยใช้แบบบันทึกการปฏิบัติงาน และแบบบันทึกประจำวัน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุง (Development: D2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาคณะทำงาน โดยใช้แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิค

¹ ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม สพป.ชัยภูมิ เขต 3
อีเมลล์ Dr.santi@nongpailomschool.ac.th

แบบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565

ผลการศึกษาพบว่า

1. มีปัญหาในด้านบุคลากรและความชัดเจนของระบบการปฏิบัติงานและมีปัญหาในด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ที่ยังขาดแคลนและขาดความสมบูรณ์ในเชิงองค์ความรู้ และผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียน ให้เป็นระบบและมีรูปธรรมชัดเจน

2. รูปแบบการบริหารพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม (Nongphailom Healthy School Model) มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยเชิงนโยบายและองค์ความรู้ 2) การขับเคลื่อน 3) ปัจจัยสนับสนุน และ 4) กำหนดเป้าหมาย

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ในการเตรียมการมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ประชุมร่วมกับครูและคณะทำงาน และดำเนินงานมีการพัฒนาและบริหารจัดการองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ มีการตรวจแผนปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลทุกขั้นตอนโดยมีการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชน

4. ผลการประเมินในภาพรวมรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, โรงเรียนส่งเสริมสุขภาวะและจิตสังคม

Abstract

This research objectives to 1) To study the conditions, problems and issues necessary to develop educational institutions that promote physical and psychosocial well-being. 2) To develop an educational institution management model that promotes physical and psychosocial well-being. 3) To experiment with educational institution management models that promote physical and psychosocial well-being. And 4) To evaluate and improve the school management model that promotes physical and psychosocial well-being. The target group in the research includes students in grades 1-6, Ban Nong Phai Lom School, under of Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3. Using research and development frameworks (Research and Development, R&D) there are four stages of research: Step 1: Studying problem conditions. (Research: R1) The informant's group is 1.) The Executive director, Class teacher and The Basic Educational Institution Committee using a structured interview. Step 2 Development (D1) The informant's group is 1) The Executive director,

Class teacher and The Basic Educational Institution Committee, The Experts and Working Group Advisors, Using meeting notes and school management models Analysis. Step 3 Trial (Research: R2) The informant's group is the Executive director, Class teacher using operational logs and journals. and Step 4 Assessment and Improvement (Development: D2) The informant's group to evaluate the use of the school management model includes: The Executive director, Class teacher and The Basic Educational Institution Committee, The Experts and Working Group Advisors using the assessment form, the use of the school management model. And a group of informants to assess the satisfaction of managing the school's education are as follows: Parents of students in grades 4 – 6 of academic year 2021 using a satisfaction questionnaire for managing the education of Ban Nong Phai Lom School. Use Content analysis was by analyzing the data with triangulation techniques. The statistics used include average and standard deviation. The research was conducted between July 1st, 2020 to March 31rd, 2022.

The results of study were as follow:

1. There are problems in personnel and clarity of the operating system and there are problems in resource management, learning resources that are scarce and lack cognitive integrity and The director, teacher and the Basic Educational Institution Committee need to develop an educational institutional management model that promotes the physical and mental social well-being of students to be systematic and concrete.

2. The management model develops an educational institutional management model that promotes the physical and psychosocial well-being of students of Ban Nong Phai Lom School. (Nongphailom Healthy School Model) There are 4 elements is 1) The policy factors and knowledge 2) Policy promotes 3) Supporting factors. And 4) Goals Setting.

3. The results of an experimental model of educational institution administration that promotes physical and psychosocial well-being among students of Ban Nong Phai Lom School in preparation for creating interactions at work, Meeting with teachers and working groups and work has evolved and knowledge and learning resources management, there is an action plan check, Brainstorming, Learning management, Measurement and evaluation at every step with the involvement of teachers, parents and community.

4. The results of the overall assessment of the educational institution administration model that promotes physical and psychosocial well-being of students at Ban Nong Phai Lom School were developed with the highest level of quality. And the students and their parents were

satisfied with the education management of Ban Nong Phai Lom School. Overall, it's at the highest level.

Keywords: Educational management, Healthy and Psychosocial Promoting School

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

นับตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยและทั่วโลกได้ประสบกับวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด-19 ซึ่งได้รับการประกาศจากองค์การอนามัยโลกให้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern-PHEIC) การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้หน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยดำเนินการและออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อลดผลกระทบของการระบาดที่มีต่อสังคม ซึ่งขยายวงกว้างตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนไปจนถึงระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทอย่างมากในการสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ปลอดภัยมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และแนวปฏิบัติเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัย เพื่อคุ้มครองนักเรียนและนักศึกษา ตลอดจนเป็นช่องทางสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนและครอบครัวได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะป้องกันการติดเชื้อในชุมชนได้ โดยบุคลากรทางการศึกษาและผู้ดูแลนักเรียนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค สามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองของนักเรียนได้ ซึ่งการดำเนินการของสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการศึกษาไว้ว่าเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ยังส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดแทรกไว้ในทุกงาน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะพร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและจัดระบบการศึกษาสร้างสุขผ่าน “โรงเรียนสุขภาวะ” เพราะโรงเรียนสุขภาวะเป็นจัดการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมให้ “ผู้เรียนเป็นสุข” โดยการปรับสภาพเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงเพิ่มพฤติกรรมสุขภาพ จัดโครงสร้างและระบบต่าง ๆ ให้โรงเรียน สภาพแวดล้อม ครอบครัว และชุมชนเป็นพื้นที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนทั้งด้านกาย ใจ สังคมและปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560)

จากสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพและคุณภาพการจัดการเรียนการ

สอนของนักเรียน โดยพบว่านักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม มีค่านิยมเชิงพฤติกรรมมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ อาทิ มีภาวะติดเกม ไม่ตั้งใจเรียน นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม และสภาพครอบครัวของนักเรียนที่เป็นครอบครัวเกษตรกร และมีสภาพฐานะความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างยากจนทำให้ขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจได้ตามวัยที่เต็มประสิทธิภาพซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่พัฒนาการเรียนรู้ที่ไม่เต็มศักยภาพ (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม, 2563) หากมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมย่อมทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางสังคมอันเป็นเกราะป้องกันให้เด็กมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หลักการจัดการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการจัดการให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนสุภาพะที่ส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพุ่มพุกดูแลทั้งด้านสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงและมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อมกัน อันจะส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติและจะเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีพื้นฐานสุขอนามัยที่ดี ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยใช้กระบวนการร่วมมือในการดำเนินงานและเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยได้ดำเนินการพัฒนาในรอบปีการศึกษา 2563-2564

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประเด็นที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อมนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวง เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐาน

ที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนจึงได้กำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 ขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีประเด็นเรื่องของสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมไว้ด้วย เมื่อพิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด-19 ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นสุข องค์ประกอบหลักของโรงเรียนสุขภาพมี 5 ด้าน ประกอบด้วย ผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข และชุมชนเป็นสุข (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ, 2560) ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินงานเชิงรุกที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวม โดยเฉพาะเด็กวัยเรียนได้พัฒนาทั้งปัจจัยภายในบุคคล คือ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ และปัจจัยภายนอก คือ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศน์วิทยา (สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ, 2542) และมีการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านต่างๆ พบว่า การพัฒนาสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญและเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องกระทำดำเนินการตั้งแต่นักเรียนยังเป็นเด็ก การดำเนินการจะต้องประสานสัมพันธ์กันทั้งระบบ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนาและสถาบันทางสังคมอื่นๆ ในอันที่จะส่งเสริมเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (อังศุมารินทร์ อังสนันท์ และฟ้ารุ่ง มีอุตร, 2557; กัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ, 2561; สุพจน์ย์ พัดจาด, 2562; อุทัยวรรณ ศรีรัตน์, 2562) จากนั้นผู้วิจัยนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับบริบทของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม แล้วจึงทำการวิจัยเพื่อหารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development, R&D) (มาเรียม นิลพันธ์, 2558; ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561; นรินทร์ สังข์รักษา, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้กรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development, R&D) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธ์, 2558; ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561; นรินทร์ สังข์รักษา, 2562)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา (Research: R1)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประเด็นที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ครูประจำชั้น ป.1 - ป.6 จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่นักบุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม จำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และพรรณานายละเอียดจากการสัมภาษณ์ โดยจัดกลุ่มคำตอบตามหัวข้อคำถาม เพื่อ

สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 – 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยเครื่องมือนี้ผ่านการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้ว พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 จึงถือว่านำไปใช้ได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 201)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยสังเคราะห์นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการ แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารตำรา วรรณกรรม สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมระดมความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ครูประจำชั้น ป.1 - ป.6 จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม จำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบบันทึกการประชุม ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Miles and Huberman, 1994) มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) การแสดงข้อมูล (Data Display) และ การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and Verification) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยาย จากนั้นประเมินตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และที่ปรึกษาคณะทำงาน จำนวน 5 คน ใช้แบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปทดลองใช้จริง ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม – 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมและแบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยเครื่องมือนี้ผ่านการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้ว พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 จึงถือว่านำไปใช้ได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 201)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ (Research: R2)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน จากการเลือกแบบเจาะจง และครูประจำชั้น ป.1 - ป.6 จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง โดยเก็บข้อมูลจากบันทึกการปฏิบัติงานและบันทึกประจำวันในแต่ละด้านตามแผนปฏิบัติการ ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่เป็นรูปธรรมและจากปรากฏการณ์ที่มองเห็น จัดหมวดหมู่ข้อมูล แยกแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการปรับปรุงและการพัฒนาในการดำเนินงาน ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการปฏิบัติงานและแบบบันทึกประจำวันของสถานศึกษา โดยเครื่องมือนี้ผ่านการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้ว พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 จึงถือว่านำไปใช้ได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 201)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุง (Development: D2)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยการประเมินความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ครูประจำชั้น ป.1 – ป.6 จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม จำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และที่ปรึกษาคณะทำงาน จำนวน 5 คน สอบถามความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 80 คน จากจำนวนทั้งหมด 100 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1973 : 125) จากการเลือกแบบบังเอิญ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 41 คน จากการเลือกแบบเจาะจง เพื่อนำข้อมูลจากการประเมินมาสะท้อนผลการบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพความสำเร็จ มาสรุปผลการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ กิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์จะส่งเสริมและพัฒนาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ส่วนกิจกรรมใดมีปัญหา ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา และร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาในวงรอบต่อไประยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 มีนาคม พ.ศ. 2565 เครื่องมือที่ใช้ในระยนี้ ได้แก่ แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเครื่องมือนี้ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้ว พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 จึงถือว่านำไปใช้ได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 201) นอกจากนี้ยังมีการนำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Cronbach Coefficient) (ชีพสมน รังสยาธร และสุภาพ ฉัตรภรณ์, 2549) และกำหนดค่าความเชื่อมั่น 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) พบว่า แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น คือ $\alpha = 0.86$ แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น คือ $\alpha = 0.96$ แสดงว่าเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ มีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า มีสภาพปัญหาในด้านบุคลากรและความชัดเจนของระบบการปฏิบัติงาน และมีปัญหาในด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ที่ยังขาดแคลนและขาดความสมบูรณ์ในเชิงองค์ความรู้ และผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียน ให้เป็นระบบและมีรูปธรรมชัดเจน
2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม (Nongphailom Healthy School Model) มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยเชิงนโยบายและองค์ความรู้ 2) การขับเคลื่อน 3) ปัจจัยสนับสนุน และ 4) กำหนดเป้าหมาย

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ในการเตรียมการมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ประชุมร่วมกับครูและคณะทำงาน และดำเนินงานมีการพัฒนาและบริหารจัดการองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ มีการตรวจแผนปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลทุกขั้นตอนโดยมีการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชน

4. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาและประเด็นที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม มีปัญหาในด้านบุคลากรและความชัดเจนของระบบการปฏิบัติงานและมีปัญหาในด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ที่ยังขาดแคลนและขาดความสมบูรณ์ในเชิงองค์ความรู้ และผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนให้เป็นระบบและมีบูรณาการชัดเจน ทั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2565 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสุขภาวะความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและจิตใจของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคนี้เป็นโรคระบาดที่พบใหม่และแพร่กระจายเชื้อโรคได้รวดเร็ว จึงทำให้ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการรับมือกับปัญหา ในการจัดการเรียนรู้ในวิกฤตการณ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาวะทั้งทางร่างกายและจิตใจ สถานศึกษาจึงต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์และเอื้อต่อการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพและที่สำคัญยิ่งเพื่อสุขภาวะความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและจิตใจของนักเรียนอันเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการพัฒนาชาติ สอดคล้องกับแนวคิดโรงเรียนสุขภาวะที่มีเป้าหมายสำคัญยิ่งในการสร้างความปลอดภัยทั้งในโรงเรียน สภาพแวดล้อม ครอบครัวและชุมชน และส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนทั้งกาย ใจ สังคมและปัญญา ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานก่อนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุขภาวะของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ดำเนินการบริหารจัดการตามนโยบายและหลักการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองควบคู่กับการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนตามบริบทของโรงเรียน ส่วนความต้องการการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ภาพรวมของความต้องการการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.18 โดยความต้องการพัฒนาและให้บริหารจัดการมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้เรียนมีสุขภาวะ ด้านการพัฒนาปัญญาภายนอก มีความต้องการร้อยละเฉลี่ยเท่ากับ

93.00 รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้เรียนมีสุขภาพะ ด้านการพัฒนาปัญญาภายในที่มีความต้องการร้อยละเฉลี่ยเท่ากับ 91.00 ตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม (Nongphailom Healthy School Model) มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยเชิงนโยบายและองค์ความรู้ 2) การขับเคลื่อน 3) ปัจจัยสนับสนุน และ 4) การกำหนดเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังศุมารินทร์ อังสนันท์ และฟ้ารุ่ง มีอุตร (2557 : 3032-3042) เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพะในโรงเรียนวิถีชุมชนท้องถิ่น งานวิจัยของกัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ (2561) เรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาพะโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 งานวิจัยของสุพจน์ย์ พัดจาด (2562 : 67-89) เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุขภาพะสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตาก งานวิจัยของอุทัยวรรณ ศรีรัตน์ (2562) เรื่อง การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย ซึ่งงานวิจัยข้างต้นได้ผ่านการสังเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่รวบรวมด้วยเทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ความซ้ำซ้อนของตัวแปร จึงนำไปเป็นองค์ประกอบในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ในการเตรียมการมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ประชุมร่วมกับครูและคณะทำงาน ในการดำเนินงานมีการพัฒนาและบริหารจัดการองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ มีการตรวจแผนปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลทุกขั้นตอนโดยมีการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชน ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ (2561) เรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาพะ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาพะหลังใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย สามารถกำหนดปัจจัยการบริหารจัดการตามทฤษฎีระบบ (System Approach Model) ได้ตามกระบวนการหลัก ได้แก่ ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลลัพธ์ (Output) โดยมีการกำหนดกิจกรรมหรือแนวทาง สื่อหรืออุปกรณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. ผลการประเมินในภาพรวมรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาพะ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่าความพึงพอใจในการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาพะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในครั้งนี้ได้ด้วยองค์ประกอบการทำงานเป็นทีมโดยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีคณะทำงานผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยอาศัยหลักการทำงานเป็นทีมโดยเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ปัจจัยอื่นๆ ที่จะเสริมกระบวนการขับเคลื่อนดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิเคราะห์ในมิติอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบในเชิงประสิทธิภาพของนวัตกรรมการบริหาร อาทิ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ในรูปของอนุกรมเวลา (Time-Series Analysis) ซึ่งกระทำได้หลังจากที่มีการทดลองใช้ในระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วระยะหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงลงด้วยความอนุเคราะห์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ คณะผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภรพรพรรณ ยุธยาตร์ นายนิวัฒน์ แก้วเพชร นายไมยมิตร ป่องวิชัย และนายถนอมจิต อินทอง ที่คอยให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือ วิชาภาษ์ เสนอแนะและนำตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอจัตุรัส โรงพยาบาลจัตุรัส ที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาและอดีตผู้บังคับบัญชาทุกระดับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่คอยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้พัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา

ขอขอบคุณคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่ให้การสนับสนุน ร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาสถานศึกษาในครั้งนี้

ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา คณาจารย์ที่คอยประสิทธิ์ประสาทวิชา คู่สมรมและครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณใดๆ ก็ตามที่เกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ให้แก่วงการศึกษ และผู้มีส่วนสนับสนุนที่กล่าวมาข้างต้น

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท ศรีเชื้อ และคณะ. (2561). การบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.

- นรินทร์ สังข์รักษา. (2562). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุพจน์ีย์ พัดจาด. (2562). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุขภาวะของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตาก. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 57. (73 - 80). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ. (2560). โรงเรียนสุขภาวะ : การศึกษาแบบนวัตกรรมยุคใหม่ (Healthy School). สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563. จาก <https://dol.thaihealth.or.th>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2563. จาก <https://www.nesdc.go.th>.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2554). คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ฉบับปี 2554. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม. (2563). รายงานการพัฒนาดตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562. ชัยภูมิ : โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
- อังศุมารินทร์ อังสนันท์ และฟ้ารุ่ง มีอุตร. (2557). การสร้างเสริมสุขภาวะในโรงเรียนวิถีชุมชนท้องถิ่น. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 14. (3032-3042). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุทัยวรรณ ศรีรัตน์. (2562). การเป็นโรงเรียนแห่งความสุขของโรงเรียนชุมชนบ้านหนองฝ้าย. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook* (2nded). California: SAGE Publications.
- Yamane, T. (1973). *Elementary Sampling Theory*. New Jersey: Prentice Hall.